

שְׂפִילָה לְהַמְיָה

כז סיון התשפ"ג
מפטירין ויאמר שמואל
(שמואל-א יא, יד)

פְּרִשֵׁת קָרָח

סיפור לשבת

וְלִבְנֵי כָּהֵן הַזֶּה נָתַתִּי כָּל מוֹעֵד בְּיִשְׂרָאֵל לְנֹזְלָה וְזִקְף
עַבְדֵיכֶם" (יח, כא)

על פסוק זה מסיים ספר החינוך במצוה שצ"ה "והמחיה משרתי הא-ל בממונו, ברכת השי"ת תנוח עליו בכל אשר יש לו. וזהו אמרם ז"ל (אבות ג-יג) מעשרות סייג לעושר.

ישיבת אחת בארץ ישראל ובה כמאתים תלמידים מצויינים, נקלעה למצב כספי חמור, עד שהגיעו לפת לחם ממש, לא היה לתת לתלמידים לחם לאכול והמצב היה בלתי נסבל, גם אברכים שלמדו שם לא קיבלו תמיכתם.

כשראו כך ראשי הישיבה, הודיעו לתלמידים כי מכיון שאינם מסוגלים להתחזקם, עליהם לחפש מקום שיוכלו לקבל שם לאכול. אך התלמידים לא רצו לעזוב והמשיכו ללמוד, הם השיגו מפה ומשם קצת מזון וישבו ללמוד וכך גם האברכים נשארו ללמוד והשליכו על ה' ייבם.

ניגש אדם לגאון הסטייפלער זכר צדיק לברכה וסיפר לו דברים כהויתם, וביקש ממנו המלצה אולי יוכל לסייע משהו בידם. קם הסטייפלר ממקומו וניגש לחדר השני, הוציא משם כמה אלפי דולר ומסרם לידי האיש באומרו לו את הדברים הבאים: "כסף זה אני שומר למעלה מעשר שנים כדי לעזור בנישואי נכדי, אבל הצורך הזה גדול יותר".

"סע לישיבה, חלק את כל הכסף לאברכים הלומדים שם, ואח"כ תדאג שיביאו לישיבה קצת אוכל. תקים "ועד" שיטפל באיסוף וחלוקת הכספים, עד שראשי הישיבה יתאוששו ויחזרו למסלולם".

הוסיף הסטייפלער ברכה חמה מעומק לבו ואף כתב המלצה עבורם. קיים האיש שליחותו, ואכן תוך תקופה קצרה חזרה הישיבה לפרוח ולשגשג.

{ תולדות יעקב }

אשא עיני

כוחה הגדול של הראיה והשפעתה על חי האדם

פרק ג' ומדוע לא היו המצרים עוברים

אמר ה' חתם סופר "זע"א, שעל פי זה אפשר לבאר מדוע עשה הקדוש ברוך הוא את מפת חשף המצרים, וזאת בכדי שיהיה חשף למצרים ואור לישׂראל, ויוכלו כל ישראלי לראות את כל האוצרות אשר נמצאים בבתי המצרים.

אף הרי היה יכול הקדוש ברוך הוא להכות את כל המצרים בסגורים ולעשות אותם עוברים לכמה ימים בלבד כשם שה' הכה בסגורים את אנשי סדום עד שנאלצו למצוא את הפתח, ואז היו רואים כל ישראלי את האוצרות שישנם בבתי המצרים, ומדוע היה צריך הקדוש ברוך הוא להביא את מפת חשף?

אלא הבאור לקח הוא, מפני שכל אדם אשר אינו רואה בעיניו הגשמיים את כל הכלי העולם הזה, מיד נפתחות עיניו לראות בעיניו ברוחניות מראות רוחניים וקדושים, ואם המצרים היו עוברים כמשך כמה ימים, הם היו זוכים לראות בעיניהם מראות אלקים, והקדוש ברוך הוא לא רצה לתת מתנה גדולה ועצומה פזאת למצרים, לכן הוא עשה את מפת חשף למצרים, אשר בו ישובו המצרים בחשך כמה ימים, ואז רבה, גם בימים אלו הם מצמצו בעיניהם והתאמצו לראות בעיניהם ככל יכולתם.

ומכאן אנו לומדים, שאף על פי שהיו המצרים שקועים בטמאה נוראה, בהיות ארץ מצרים ערות הארץ וסמל הטמאה וההזנה, אבל אם הם היו שומרים על עיניהם מכל משמר כמשך כמה ימים, היו נפתחות עיניהם לראות מראות רוחניים, וקל וחומר כל אחד מעם ישראלי אשר נשמת ה' בקרבו, ולקח הוא נוצר, שאם הוא ישמר את עיניו ויזהר לראות מראות אלקים ויזכה לדרגות מפלאות מאד, כי עיני האדם הן רק לבוש לעינים הרוחניות שיש לו על ידי נשמת ה' אשר בקרבו, וכל השומר את עיניו וזכה ממילא לראות רוחניות וראות מראות קדש.

ר"ת	יציאה	כניסה	
ירושלים	20:28	19:11	21:03
תל אביב	20:31	19:28	21:01
חיפה	20:33	19:23	21:05
באר שבע	20:28	19:27	21:02

הבן איש חי

ספר פסקי בן איש חי | הלכות שבת

פתיחה

מכוין למלאכה מותרת ולמלאכה אסורה

ידוע פלוגתא דהרשב"א והר"ן, וכמו שכתב הר"ן ריש פרק האורג ז"ל, והרשב"א ז"ל כתב בלשון הזה, ובירושלמי נראה שהתירו לנעול ביתו ולשמור ביתו והצבי בתוכו, וכיון שהוא צריך לשמור ביתו אף על פי שעל ידיו כן ניצוד הצבי ממילא מותר, ובלבד שלא יתכוין לשמור את הצבי בלבד, דהכי גרסינן בירושלמי, רבי יוסי בר בון בשם רב חנינא היה צבי רץ כדרכו ונתכוין לנעול בעדו ונעל בעדו ובעד הצבי מותר וכו', לא בעדו בלבד דוקא קאמר, אלא אם נתכוין לנעול אף בעדו קאמר, ולומר שאילו היה צריך לנעול בעדו מותר, אף על פי שמתכוין שיהיה הצבי ניצוד בתוכו עכ"ל. ודבריו תמוהים בעיני הרבה, היאך אפשר שאפילו מתכוין לנעול בעדו ובעד הצבי יהא מותר, וכי מפני שהוא צריך לנעול ביתו נתייר לו לעשות מלאכה בשבת. ולא עוד אלא שאני אומר שאפילו שאינו מתכוין לנעול בעד הצבי, כל שהוא יודע שהצבי בתוכו ושאי אפשר לו שלא יהיה הצבי ניצוד בתוכו אסור. והיינו דאמרינן בכולה מיכלתין דמודה רבי שמעון בפסיק רישיה ולא ימות וכו' עכ"ל הר"ן ז"ל. והרב המאירי ז"ל בשיטה כ"י כתב,

ובתלמוד המערב אמרו בגמרא דשבת פ' האורג ראה תינוק מבעבע וכו', ונראה על מותר זה שפירושו פטור, שלכתחילה ודאי כל שמצטרף כונת איסור עם כונת היתר אסור עכ"ל. הרי להרשב"א שרי לכוין לדבר האסור ולדבר המותר, ולהר"ן ולהמאירי אסור וכו' והכי ק"ל כוותיהו. [שו"ת תורה לשמה סי' קכ"א וע"ע בשו"ת רב פעלים ח"א אור"ח סימן כ"ג]. אם היה יודע שיש צבי ועוף ובא לסגור הדלת, אסור, אף על פי שאין מתכוין לצוד אותם אלא כוונתו לשמור ביתו, מאחר כי בודאי ניצוד. [בא"ח ש"ב פ' וארא ס"ד].

אפשר ואינו מכוין. אינו מכוין בראיית ערוה ובשמיעת קולה.

שאלה, אחד שבה אשה לביתו מדברת עמו על איזה ענין של עסק, והיא היתה אשת איש והיתה יפה מאוד ומקושטת, והוא היה לו הנאה בראייתו בה, אך הוא בעל כורחו צריך להביט בפניה, כי מוכרח לדבר עמה ולהשיב לה תשובתה בעבור איזה ענין ועסק, וכפי הענין אי אפשר לסגור עיניו ולדבר עמה, אם יש בזה איסור או לאו. ועוד יש לשאול אדם ישן בחדר אחד, ויש בחדר השכן שלו אשה אחת מזמרת וקולה ערב, והוא נהנה גם כן מן שמע קולה, אם יש בזה איסור, מאחר דקיימא לן קול באשה ערוה, ומה גם זו קולה ערב ונהנה מן קולה. או דילמא יש צד היתר בזה, מאחר שדבר זה ממילא בא. **תשובה**, עיקר הדבר תלוי בזה, דאם מתכוין לראות ביפיה, וכן אם הוא מתכוין לשמוע קולה וחביב הדבר הזה בעיניו, כי נח לו הדבר הזה

שנודמן לו ליהנות ממנו, הרי זה ודאי איסורא קא עביד. אך אם אינו מתכוין לזה ולא נח לו בדבר הזה שנודמן לפניו, ואדרבא הוא חפץ ורוצה שתשתוק זאת האשה המזמרת כדי שלא ישמע, או שתלך זאת היפה מלפניו כדי שלא יראנה, אלא שהוא בעל כרחו שומע, ובעל כרחו רואה, אין בזה איסור. ואף על פי שאפשר לו ללכת למקום אחר ולא ישמע קולה, גם כן שרי, דכל היכא דלא מכוין שרי אף על גב דאפשר להבדל אין מטריחין אותו. מיהו בעל נפש יחמיר על עצמו היכא דאפשר להבדל, ובפרט היכא דליכא טרחא, דהיינו שיש לו חדר אחר פנוי באותו בית שמשם לא ישמע את הקול. [שו"ת תורה לשמה סי' צ"ד].

מתעסק. שפך מים בחצר ולא ידע שיש שם זרעים האם צריך כפרה

שאלה. אחד שפך מים בחצר בשבת, והיה מעט צמח בתוך החצר מן החיטים שנזרקו שם בדרך מקרה וצמחו, והוא שפך לפי תומו שלא ידע ולא ראה שיש צמח שם, ורק לבסוף הרגיש וראה, אם צריך כפרה על זה השוגג. **תשובה**. אין צריך כפרה ואין כאן חטא. [שו"ת תורה לשמה סימן פ"ד].

שנים שעשו מלאכה יחד

צבי ועוף שנכנס לחדר וכיוצא, ונעל בפניו חייב. ואם נעלו שנים, פטורין מן התורה וחיובין מדרבנן. ואם לא היה יכול אחד לנעול ונעלו שנים, חייבין מן התורה. [בא"ח ש"ב פ' וארא ס"ג].

ספר חסידים

סימן ס"ב

אשרי איש ירא את ה' במצותיו חפץ מאד. דרשו רבותינו 'אשרי עושה תשובה כשהוא איש' כלומר שהוא בבחירתו ובעוזו שיצרו תוקפו והוא מתגבר עליו. 'במצותיו חפץ מאד' ולא בשכר מצותיו והיינו דתנן אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס ושכר. לעולם יחשוב אדם כאילו קבל שכרו וישים אל לבו כדברים אלו מי יתן שבכל הימים אוכל לתקן את המעוות אשר העויתי וכל מה שאני עושה מן הדין אין לי תשלום שכר בזה כי כל מעשי אינם תועלת ותקנה על כל עונותי והלואי יועיל לי ולא אעמוד בדין. וגם אם היה צדיק גמור ומימיו לא עשה רע אין לו מן הדין שום שכר כי לו יחיה אלף שנים פעמיים לא יוכל לשלם גמול אחת מהקטנות שבקטנות מן הטובות אשר הקב"ה עושה עמו:

סימן ס"ג

ואלה הדברים יעלה אדם על לבו אל יעבור אדם את בוראו למען יירש גן עדן אלא מאהבת ה' ומצותו שהוא יוצרו ואוהבו וכשאדם בסתר לבדו יחשוב על דברים שאינם מהוגנים שאילו היה בפני אדם לא היה עושה מפני הבושת גם עתה לא יעשו כי כן דרך הרשעים לעשות במחשך מעשיהם אומרים מי רואנו ומי יודענו וכן ברך החכם את תלמידיו יהי מורא שמים עליכם כמורא בשר ודם:

ספר חרדים

פרק סו [תשובה ה'] | דברי פבושין

הצדיקים נקראים פְּנֵי שְׂכִינָה (זוהר ח"ב תרומה קסג, ב), יֵצֵן אֹר שְׂכִינָה מְאִירָה עַל פְּנֵיהֶם וּמִתְפַּשֵּׁינָה בְּעֵינָהּ וְיִרְאֶה וְהֵם כְּכֹכֵד רֵאשִׁי, וְהֵינּוּ דְקָתִיב (שמות כ, יז) 'וּבְעֵבֹר תִּהְיֶה יִרְאָתוֹ עַל פְּנֵיהֶם', יִרְאָתוֹ רְמֵז לְשְׂכִינָה הַנִּקְרָאת יִרְאָה (הקדמת תיקון"ז ה, א), וּמִמֶּנָּה פְּנֵיהֶם מְאִירִים, דְקָתִיב (קהלת ח, א) 'תִּקְמַת אָדָם תִּאִיר פְּנָיו, פְּרוֹשׁ, כְּשִׁזְכָּה אָדָם שֶׁהִתְקַמָּה נִקְרָאת 'הִתְקַמְתוּ', עַל דְרָף שְׁאֵמְרוּ בְּגִמְרָא (ע"ז יט, א) אָהָא דְקָתִיב (תהלים א, ב) 'כִּי אִם בְּתוֹרַת ה' תִּפְצוּ וּבְתוֹרָתוֹ יִהְיֶה', דְקָדָם שִׁזְזָה בְּתִקְמָה הֵיטֵב נִקְרָאת תוֹרַת ה' וְאַחַר זְכוּתוֹ בָּהּ נִקְרָאת תוֹרָתוֹ, נִקְרָאת נְמִי חִקְמָתוֹ, וּמְיָד מְאִירָה עַל פְּנָיו, וְזֶה שֶׁנֶּאֱמַר (שמות לד, לה) 'קָרַן עוֹר פְּנֵי מֹשֶׁה', וְעַנְוֹתָוּתוֹ הִרְבָּה מִכָּל הָאָדָם לְפִי רֹב הָאֲרֵתָהּ בְּפָנָיו יוֹתֵר מִכָּל אָדָם.

הַכּוֹן לְקִרְאָת אֱלֹהֵיךָ יִשְׂרָאֵל (עמוס ד, יב), כִּי נִשְׁמַתְךָ פֶּסַח לֹו וְלִבְךָ שֶׁרַפְּרָף הָדָם רַגְלָיו, דְקָתִיב (ישעיה סו, א) 'הַשָּׁמַיִם פֶּסָאִי וְהָאָרֶץ הָדָם רַגְלָי', וּפְרָשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (סנהדרין צא, ב) 'קִרְאָה אֵל הַשָּׁמַיִם מְעַל וְאֵל הָאָרֶץ לְדִין עֲמוֹ' (תהלים נ, ד), הַשָּׁמַיִם הֵינּוּ נִשְׁמָה, וְהָאָרֶץ זֶה הַגּוּף. אִיזָה בֵּית אֲשֶׁר תִּבְנוּ לִי זֶה הַנִּשְׁמָה, דְפִרְשׁ בְּזֵהר (ח"ב בשלח נה, ב) 'הִקֵּר רַגְלֶךָ מִבֵּית רַעְדָּ' (משלי כה, יז) מִצָּר הָרַע הַמְרַגֵּל בְּךָ, דְתַמִּיד מְלַשֵּׁין מִן הַנִּשְׁמָה, דְהֵינּוּ בֵּית רַעְדָּ שֶׁהוּא הָשֵׁם יִתְבָּרֵךְ, דְקָתִיב (שם כו, י) 'רַעְדָּ וְרַע אָבִיךָ אֵל תַּעֲזֹב'. וְאִיזָה קְרוֹם מְנוּחָתִי זֶה הַלֵּב, דְאֵמְרוּ הַחֲכָמִים ה' נִמְצָא בְלֵב אוֹהֲבָיו.

חידושים לפרשה

פי העלייתנו מארץ זבת חלב ודבש להמיתנו בפקדון, פי תשתרר עלינו גם השתרר. (במדבר טז, יג)
 נ"ל בס"ד לתת רמז במלת "תשתרר". הנה דתן ואבירים האשימו את משה רבינו ע"ה, שהוא מתגאה על הציבור, ונוטל שררות לעצמו שלא על פי ה'. וכן תרגם אונקלוס: "ארי אתרברכת עלנא אף אתרברכא", וכן תרגם יונתן. והנה מלתי אמורה במקום אחר, על פי מה שאמרו רבותינו ז"ל, שהכעס נמשך מהגאווה שבאדם, והוא תולדה שלה. וזו לשון מהרח"ו זצ"ל (שערי קדושה לר"ח ויטאל שער א' ושער ב', הובא במבוא לס' אבן שלמה): "סוד האש ממונו נמשכת הגאווה, הנקרא גסות הרוח, לקיחתו הקל והגבוה מפולן, ובקלקלה הפעם, פי

מפני הגאווה מתפעם האדם פשאין עושין רצונו. ואלו הנה שפל רוח ומפירי קרונו, לא הנה מתפעס קלל. עכ"ל מהרח"ו זצ"ל. ועל פי זה אמרתי בס"ד, שלכן תמצא שמלת "כעס" מניינה ק"נ, דהיינו פעמים "גאווה", כי כל דבר שלמותו הוא במנין עשרה. ונ"ל בס"ד, שאף כאן אמרו לו דתן ואבירים: אתה מראה עצמך כענו, אך אתה בעל גאווה הגדול ביותר. ולהראות גוזמא בדבריהם, אמרו מלת "תשתרר" שמניינה אלף וחמש מאות, כמנין מאה פעמים "גאווה", דהיינו גאווה מושלמת. ונ"ל בס"ד להוסיף עוד על פי מה שראיתי כתוב בספר "רבינו אפרים" בשם "כתיבה אשכנזית": "תשתרר" עולה ט"ו מאות, כמו האלפא ביתא, ה' פחות מט"ו מאות, לברך מן הפקולים מנצפ"ך שהם ה' אותיות, תצרך עמקם ה' נכלומר: כשתקח כל אותיות האב"ב, דהיינו א' ועוד ב' ועוד ג' ועוד ד' וכו', יעלה מניינם לאלף וארבע מאות ותשעים וחמש. וכשתצרך עוד חמש, כנגד חמש אותיות מנצפ"ך הכפולות, האותיות הסופיות, יעלה מנין האותיות לאלף וחמש מאות. וכי בשביל שנתת לנו (את התורה הבנויה מאותיות אלה) תשתרר? עכ"ל רבינו אפרים. הרי שמלת "תשתרר" יש בה רמז לגאווה (מאה פעמים) וכעס (עשר פעמים), ומצד שני רמז לתורה באותיותיה. וזה רמז למאמרי חז"ל, שהתורה שונכת רק במי שיש בו ענוה, ובורחת ממי שיש בו גאווה, שכן אמרו (תענית ז, א): אָמַר רַבִּי חֲנִינְיָא בַּר אִידִי: לָמָּה נִמְשְׁלוּ דְבָרֵי תוֹרָה לְמִים, דְּקָתִיב (ישעיה נה, א): "הוֹי כֹּל צָמָא לְכוּ לְמִים"? לֹמַר לָךְ: מַה מִּים מְנִיחִין מְקוֹם גְּבוּהָ וְהוֹלְכִין לְמְקוֹם נְמוּךְ, אִף דְּבָרֵי תוֹרָה אֵין מְתַקְּמִין אֶלָּא בְּמִי שְׂדַעְתּוֹ שְׂפֵלָה. וְאָמַר רַבִּי אוֹשְׁעָנָא: לָמָּה נִמְשְׁלוּ דְבָרֵי תוֹרָה לְשֵׁלֶשֶׁה מְשָׁקִין הִלְלוּ: פְּמִים וּבִינִין וּבְחֻלְבָּ... לֹמַר לָךְ: מַה שְׂלֵשָׁה מְשָׁקִין הִלְלוּ אֵין מְתַקְּמִין אֶלָּא בְּפָחוֹת שְׂבֻפְלִים, אִף דְּבָרֵי תוֹרָה אֵין מְתַקְּמִין אֶלָּא בְּמִי שְׂדַעְתּוֹ שְׂפֵלָה וְכו' (עיי' שם). וכן אמרו גם לענין גאווה וגם לענין כעס (פסחים סו, ב): אָמַר רַב הִוְדָּה אָמַר רַב: כָּל הַמְתִּיחֵר - אִם חָקֵם הוּא, חֻקְתּוֹ מִסְתַּלְקָת מִמֶּנּוּ; אִם נִבְיָא הוּא, נְבוֹאָתוֹ מִסְתַּלְקָת מִמֶּנּוּ... עכ"ל (ע"ש). ודוק כי קצרת.

ומדוע תתנשא על קהל ה' (ט"ז ג)

יש לך אדם שמקנא בחברו על אושרו וטובו, בשביל שעינו צרה בשל אחרים. ויש מקנא לטובתו, כלומר רוצה הוא שגם הוא יהיה מאושר בחיים. קרח ועדתו הביעו קנאתם למשה מפני צרות עין, והתורה פרסמתם לגנאי בשביל זה "ומדוע תתנשא על קהל ה'", וכברשיי שם, "הרבה יותר מדאי לקחםם לעצמכם גדולה". והנה קנאה כשהיא לעצמה היא אחת מהמדות המגוננות ביותר, שעל האדם להתרחק ממנה בתכלית הריחוק, וכמ"ש ורקב עצמות קנאה, אבל אם המדה הזאת מתבטאת באופן הזה של קרח ועדתו, עוד היא גרועה שבעתים, ובווא וראה מה עלתה להם.

{ חפץ חיים על התורה }

נצור לשונך מרע

הלכות רכילות | כלל ח סעיף ה

קודם שנתחיל בכלל זה נערוך לפני הקורא דבר אחד שהוא עיקר גדול בעניינים אלו.
 דע דממה שכתב הרמב"ם בפרק ז' מהלכות דעות הלכה ה' בזה הלשון: והמספר לחבירו דברים, שגורמים אם נשמעו איש מפי איש, להזיק חבירו בגופו, או בממונו, או להצר לו, או להפחידו, הרי זה לשון הרע. מוכח שדין זה דלשה"ר איננו כשאר חלקי נזקי ממון, שלא כתבתם התורה לחיוב על גרמא, מה שאין כן בלאו זה דלשה"ר.
 וטעם לזה, כי שם בנזקי ממון לא מיירי התורה רק בדיעבד, אם הזיקו לענין תשלומין, ולכך פטרה בהם גרמא, מה שאין כן בענייני בלשה"ר דאיידין לענין לכתחלה, אם הוא מותר לדבר דבר זה או לא, ולכך אסרה התורה אפילו אם רק גורם הזיק בדיבורו לחבירו, כי בגרמא בניזקין גם כן דינא הכי דאסור לכתחלה כדאמרינן בב"ב (דף כב עב) זאת אומרת גרמא בניזקין אסור. ואם כן נוכל לידע מזה דמי שמסבב בדיבורו רעה לחבירו, כגון, שאחד רוצה להשתתף במסחרו עם אחד, או להשכיר את עצמו אצל אחד, (וזה בכלל הציורים דלקמן) והוא הולך וטוען דברים מזה לזה (כי כן לשון התורה כהנים על הפסוק דלא תלך רכיל: שלא תהיה כרוכל שטוען דברים מזה לזה) עד שע"ז נתבטל הענין שביניהם, וגורם לו בזה הזיק, בכלל לשה"ר הוא.
 ואין לדחות, דכוונת הרמב"ם הוא דוקא אם גורם בדיבורו לזה הזיק ממש, משא"כ בזה דלא היה רק מניעת הטובה, איננו בכלל לשה"ר. זה אינו, דהלא מכלל להצר לו לא נפקא.

הצטרפו אלינו ותמכו בהגדלת הצדקה והחסד למשפחות

עמותת "בצדקה תמונני" שמה לה למטרה לספק ולדאוג לצרכיהם של משפחות מעוטי יכולת פלכלית ע"י מתן סיוע פלפלי רחב היקף. העמותה פועלת ללא מטרות רווח כלל!

- חלוקת סלי מזון שבועיים
- מתן מוענה לחוסרים ביתיים בסיסיים
- חלוקת סלי לידה לילודת ולתנוק
- ועוד פעילויות ותמיכה בחגים ומועדים

לתרומות:
 בנק לאומי (10) | סניף 858 | מס' חשבון 06555085 | מס' עמותה 580643104
 קוד מוסד להרשאה בחשבון הבנק 21965
 ניתן לתרום גם דרך "גדרים פלוס" ובאשראי בטלפון ובאתר

דרכי התקשרות לקבלת והפצת העלון:
 alon@gamah.org - אימייל לכל מטרה
 אתר הגמ"ח - WWW.GAMAH.ORG
 054-4785404 | 054-6091685

חיוזק אמונה וביטחון

חובת המנהיג להתייחס גם לפרטים

[המשך משבוע שעבר]

הורה החזון איש: 'כי אין סוגייה בשם שלא ניתן להוציא ממנה חידושים הלכה למעשה! אלא צריך לעמוד לשם כך, כשלומדים כמו שצריך - נוכחים כי מכל דבר ניתן ללמוד הלכה! לפעמים מההוא אמינא של הסוגיא, לפעמים מהמסקנא, אולם מכל סוגיא ניתן ללמוד הלכה למעשה! יחד עם זאת, לא הרי ההדרכה שהדריך החזון איש את מרן הגאון הרב קניבסקי שליט"א [וצ"ל], או את אחיינו רבי ניסים קרליץ, שלהם הוא הורה: 'ללמוד יותר בבקיות ולאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא' כהרי ההדרכה שהדריך את רבי חיים גריינמן את רבי גדליה נאדל ואת רבי יחזקאל ברטלר להם הורה: ללמוד בעומק העינין!

פעם הרב חיים גריינמן שלח אותי לאחד מהגדולים שהיה פה בבני ברק שיאמרו אותי בלימוד ויגיד לי מה היחס שאני צריך ללמוד; בקיאות או עיון? והיה אחד תלמיד חכם עצום! ישבתי איתו מספר פעמים, ואחר כך נתן לי את האחוזה המדויקת.

וכך הוא הדריך כל אחד לפי נטיית ליבו יכולותיו ודרך מחשבתו משום כך, אכן כל אלה שעברו תחת ידו - צמחו לגדולי תורה ויראה! עכשיו, יש גם דרך לתת לתלמידים אפשרויות להתפתח ולעודד אותם בצורה עצמאית להפנות משאבים לאתגרים, לחשוב על ערוצים יצירתיים להתפתחות עצמית תורנית ורוחנית! לערב את התלמידים בהתמודדות עם בעיות ולמצוא פתרונות, ושינסו גישות חדשות מבלי לבקר את הרעיונות השונים מנקודת השקפתם, מעין גירוי אינטלקטואלי וכך מפתחים את היכולת העצמית לזהות להבין לפתור בעיות עתידיות ולצמוח להיות צדיקים גדולי תורה בזכות עצמם! לא 'העתק הדבק'. כמו שאמר בשיעור הקודם - דקודם שאמרנו 'אתה מייצר פה כמו 'חנות נעליים' כולם העתקים... מבלי לבחון כל אחד: מאיפה צריך לרומם אותו!

הגאון רבי אייזיק שר היה רגיל לומר לתלמידיו: 'ראש ישיבה הוא לא שולחן ערוך שחובה לציית לו ולקיים דבריו ללא שאלה ופקוק!' וגם היה מגרה את התלמידים בכל מיני שינויי התנהגות כדי לעודד אותם לשאול ולקבל תשובות מחנכות ומניחות את הדעת! ובעיקר מכשירות את התלמיד לקראת עתידו כמרבין תורה ומוסר. כך הלכה למעשה הגאון רבי יצחק הוטנר ראש ישיבת רבינו חיים ברלין היה נמנע מלענות לשאלה של תלמיד, עד שהתלמיד בעצמו הציע גישה

לפתרון השאלה! והיה מעורר את התלמידים: לחשוב בכוחות עצמם ולהגיע לפיתרון בכוחות עצמם. אמרתי: מדובר בכחור שבעיצומו של חודש אלול הוא מבטל זמנו במשחקי שחמט!

וכך הרב הוטנר הנחיל לתלמידים מסר עוצמתי בדבר חשיבות של פיתוח עצמאות מחשבתית! והרגיל את התלמידים להשקיע את העבודה הקשה בבחינת העניין, דהיינו לבחון את העניינים, ואף להגיע למסקנות עצמאיות, אחרי כל זה היה מציג את נקודת מבטו. גם החזון איש זכותו תגן עלינו היה משתמש בכח הגירוי המחשבתי כדי לסחוף בחורים לעמל התורה והיראה! אחד מהם זה היה הגאון רבי יחזקאל ברטלר זצ"ל צדיק לברכה שנפטר לפני כשנה, רבי יחזקאל היה עילוי עצום!

תקשיבו איך היתה ההתחלה שלו - לא יאומן כי יוספר! מה אפשר להוציא מיהודי, אתם לא מאמינים אפילו! הוא הגיע לארץ בגיל 12, כילד יתום! בורד ועזוב, נשלח ללמוד בישיבת פונובויז' אולם מרוב גאונותו לא הצליח להשתלב בשיעורי הר"מים, הוא היה מקשה קושיות עצומות! ומבאר מהלכים מופלאים בלמוד! עד שהרגיש שאין לו מה לחפש בישיבה. וכך החל יחזקאל הנער לבטל את זמנו כשאין איש שמשגיח עליו, הגיע חודש אלול, ישב שבועיים בבית ושיחק שחמט! במשך שעות!!

והדבר כאב מאוד לאחד מבני הישיבה, בשם זלמן דרורי וניגש אל החזון איש סיפר לו על העילוי המופלא ועל מעשיו, והתחנן: שינסה להציל אותו! שלח החזון איש את רבי דוד פרנקל לקרוא ליחזקאל הנער, בתחילה לא רצה לבוא בכלל! אחרי שעות של שכנוע!!! - אם החזון איש שולח משהו - חייבים לבצע את המשימה! לא 'אחרי הצהרים' ישר על הבוקר. אחרי שעות של שכנוע מצידו של רבי דוד פרנקל הסכים, כשהגיע לחזון איש לא הוכיח אותו! ולא הטיף לו מוסר חייך אליו באהדה שאל אותו: 'מה שמך? משפחתך?' אחר כך שאל אותו מספר קושיות בלימוד שעליהם השיב בקלות! בחריפות ובעמקות לרוב גאונותו!

ואז הוסיף החזון איש להקשות על דבריו של הנער שלפניו, ויחזקאל התחיל להתלהב בתורה! תוך שהוא נלחם עם המרן החזון איש כארי במלחמתה של התורה, וזה נמשך מספר שעות!! כשסיימו... תארו לכם: להתמודד מול החזון איש שעות! כשסיימו - נפרד ממנו החזון איש בלבביות, וביקש ממנו: 'לבוא גם מחר'. כששמע רבי זלמן את אשר התרחש אצל החזון איש התפלא עד מאוד! הוא נכנס אל החזון איש

החזון איש נענה והסביר: 'הנפש זקוקה לסיפוק ותענוג - כמו אוויר לנשימה! אתה לא יכול לקחת לבחור תענוג אחד - מבלי לתת לו תענוג אחר, הדרך הנכונה להעלות אותו על דרך המלך: היא לדבר עמו בעמקות בלימוד ללמד אותו לחוש את הטעם הערב של התורה הקדושה! 'והערב נא ה' אלקינו' וכך הוא יתלהב באהבתה וממילא יזנח את השטויות ויתמסר בכל מאודו! 'מהשיחה הזאת בלימוד, לעוד שיחה, נשאב הבחור יחזקאל לעולמה הקסום של התורה עד שנהיה לגדולי הדור ממש!

לא היתה שאלה בבני ברק שלא היו ניגשים לשאול אותו, ואפי' שהיו ניגשים כבר ובטוחים שיש להם תשובות למה שהם צריכים להתמודד - היה הופך להם את הקערה על פיה! ומראה להם שהם לא הבינו בכלל מה הם לומדים, ומה הם מדברים, דיברו עליו בהספד - הייתי שמה - שעתים לפחות! דברים שאוזן לא יכול להאמין!! מה בן אדם... בחור בן 12, הגיע יתום בודד ועזוב! מרוב הגאונות - לא יכלו לתרום לו בישיבה כלום, אז הוא עזב אותם. ומי החזיר אותו כמו שאומרים 'בתשובה'? החזון איש! ואיך? החליף לו תענוג בתענוג!

זה הדרך של מנהיגים: להתבונן על כל פרט ופרט ולטפל בו כפי הראוי והמתאים לו ולעצב את אישיותו!.

מתוך הרצאתו של כבוד הרב אמנון יצחק שליט"א
בבית מדרש קהילות פז, בני ברק
בתאריך 16.06.2021
לשמיעת שיעורים והרצאות חייגו
(גם מטלפון כשר) 02-3724787

להצלחה בעסקים
בן ציון בן חנה
לעילוי נשמת
אליס בת פרלה

לזיווג הגון מהרה
אבנר מואיז בן משה
שלומי בן רינה
אבנר מואיז בן משה

לעילוי נשמת
קידנו ברק בן זייתה,
יעקב בן עזיזה
דוד בן רבקה

לעילוי נשמת
זייתה בת סהלה
שולה בת חנה
חנה בת רומיה ע"ה

ניתן להשיג 'קובץ מלווה בבעיות השעה בעניני כשרות' בטלפון 0549543484 כולל דיסק מתנה מצורף או בחינם במייל refaelyhu@gmail.com

לעילוי נשמת
ציון בן יהודה
אבנר בן יהודה
אפרים בן שושנה

להצלחה למוסדות
'לדעת חכמה ומוסר'

לרפואה שלמה מהרה
מינה בת סימה
יוחאי בן סילביה שרון
רינה בת איבון

לרפואה שלמה מהרה
אלישע בן שרה
תמר בת שלמה
יסמין בת אביגיל